

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет (інститут) географічний

Кафедра фізичної географії

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

Фізична географія України

(назва дисципліни)

підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

(назва освітнього рівня)

спеціальності A4 Середня освіта

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Середня освіта. Географія

(назва освітньо-професійної програми)

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «Фізична географія України» підготовки бакалавра, галузі знань А Освіта, предметної спеціальності А4.07 Середня освіта (Географія), за освітньою програмою «Середня освіта. Географія».

Розробник: Нетробчук І. М., канд. геогр. наук, доц. кафедри фізичної географії

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ткачук Н. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізичної географії

Протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

(Фесюк В. О.)

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань А Освіта	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4	Предметна спеціальність А4. 07 Середня Освіта (Географія)	Рік навчання – 3
		Семестр – 5-й
		Лекції – 32 год
		Практичні – 36 год
ІНДЗ – немає	Освітньо-професійна програма Середня освіта. Географія	Лабораторні – 0 год
		Самостійна робота – 44 год
		Консультація – 8 год
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач Нетробчук Ірина Марківна
Науковий ступінь Кандидат географічних наук
Вчене звання Доцент
Посада Доцент кафедри фізичної географії
Контактна інформація +380667302292
e-mail netrobchuk.iryana.@vnu.edu.ua
Дні занять <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компонента

ОК «Фізична географія України» спрямований на формування знань студентів про природно-територіальні, природно-аквальні комплекси України та їх компоненти. Розгляд природних особливостей кожної із земних оболонок у межах території держави. А також значна увага приділяється засвоєнню теоретичних і практичних питань комплексного фізико-географічного аналізу території України, виявлення регіональних особливостей природних умов

України, аналіз екологічних питань стану довкілля, виявлення структури природоохоронного фонду та раціональне використання і охорона природи.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: здобувачі повинні мати загальні знання з таких ОК: геологія, гідрологія, метеорологія та кліматологія, геоморфологія і палеогеографія, картографія з основами топографії, ґрунтознавство з основами біогеографії, ландшафтознавство.

Постреквізити : економічна та соціальна географія України, методика шкільного географічного краєзнавства, основи раціонального природокористування і охорони природи.

Освітній компонент розширює загальний науковий світогляд здобувачів та набуття ними необхідних професійних знань у педагогічній діяльності.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета – формування у майбутніх спеціалістів знань про фізико-географічні особливості території української держави загалом та особливості природи найбільших одиниць фізико-географічного районування України.

Завдання – вивчити компоненти земної природи, природні комплекси, геосистеми, їх зміни під впливом господарської діяльності, можливості використання фізико-географічних знань на практиці.

4. Компетентності. Програмні результати навчання. Soft skills.

До кінця навчання здобувачі набудуть такі компетентності:

загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі

знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

(ЗК 12) Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

фахові компетентності (ФК)

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

предметні компетентності (ПК)

ПК1. Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.

ПК2. Здатність доцільно і критично використовувати географічні та економічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами географічних явищ і соціально-економічних процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному).

ПК3. Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), материків і океанів, України.

ПК6. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних та економічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України та регіону.

ПК 7. Здатність чітко й логічно відтворювати основні теорії та закони, оцінювати нові відомості й інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної природничо-наукової картини світу відповідно до вимог Державних стандартів загальної середньої освіти з освітньої галузі «Природознавство» в школі.

ПК8. Здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній і позашкільній роботі з учнівською молоддю.

Програмні результати навчання (ПРН)

РН2. Демонструє вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

РН7. Демонструє знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперує базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН8. Генерує обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

РН9. Застосовує сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

РН10. Демонструє володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

ПРН 5. Формує в учнів уміння користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми користування друкованою і цифровою картографічною продукцією при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій.

ПРН 6. Застосовує базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, економіки, теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природно-географічні та суспільно-географічні, економічні явища і процеси, пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії, економіки.

ПРН 7. Уміє характеризувати природні регіони, ландшафти й біогеоценози, пояснювати їхні особливості та взаємозв'язки, сформовані географічним положенням й іншими географічними чинниками (зокрема під час навчальних польових практик).

ПРН 12. Дотримується сам під час польових навчальних практик та формує відповідальне ставлення учнів до природи, повагу до культурних цінностей і традицій місцевого населення під час екскурсій, походів і експедицій з учнівською молоддю.

Soft skills. При вивченні ОК здобувачі освіти набудуть навички критичного мислення (перевіряти достовірність джерел, сумніватись у початкових припущеннях і коригувати за їх потреби, уникати поспішних висновків у складних ситуаціях), аналітичного мислення (уміння аналізувати, порівнювати та робити обґрунтовані прогнози), комунікації (уміння чітко і зрозуміло доносити інформацію до аудиторії), тайм-менеджменту (уміння швидко обробляти інформацію), постійного навчання (бути відкритим до нових знань, інструментів, моделей, розвивати гнучкість і готовність до змін), презентаційні навички (вміння представляти результати досліджень на конференціях, візуалізація даних (графіки, карти) у подачі матеріалу, відповідальність і дисциплінованість (вміння брати на себе зобов'язання, дотримуватися термінів та виконувати поставлені завдання).

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практичні	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Загальний аналіз природних умов і природних ресурсів						
<i>Тема 1.</i> Загальні відомості про територію і кордони України, її фізико-географічне положення	4	2	2	-	-	РМГ/ 4 бали
<i>Тема 2.</i> Дослідження природних умов і природних ресурсів України	6	2	-	4	-	
<i>Тема 3.</i> Геолого-тектонічна будова	11	4	4	2	1	РМГ/ 4 бали
<i>Тема 4.</i> Мінерально-сировинні ресурси	11	2	2	6	1	РМГ/ 4 бали
<i>Тема 5.</i> Геоморфологічна будова	7	2	2	2	1	РМГ/ 4 бали
<i>Тема 6.</i> Особливості змін клімату в Україні	8	4	2	2	-	РМГ/ 4 бали
<i>Тема 7.</i> Поверхневі та підземні води	15	4	6	4	1	РМГ/ 8 бали
<i>Тема 8.</i> Природа Чорного і Азовського морів	4	-	-	4	-	РМГ/ 4 бали
<i>Тема 9.</i> Грунтовий покрив	6	2	2	2	-	РМГ/ 4 бали
<i>Тема 10.</i> Рослинний і тваринний світ	6	2	2	2	-	РМГ/ 4 бали
<i>Тема 11.</i> Неприятливі природні процеси та зміни природи	4	2	-	2	-	
<i>МКР № 1</i>					Т	15
Разом за модулем 1	82	26	22	30	4	55
Змістовий модуль 2. Регіональний аналіз природних умов						
<i>Тема 12.</i> Ландшафти і фізико-географічне районування	4	2	-	2	-	
<i>Тема 13.</i> Природа Поліського краю та перспективи збереження природних комплексів	7	2	2	2	1	РМГ/ 4 бали
<i>Тема 14.</i> Природа Західно-Українського краю	7	2	2	2	1	РМГ/ 4 бали
<i>Тема 15.</i> Природа лісостепової природної зони	7	-	4	2	1	РМГ/ 4 бали
<i>Тема 16.</i> Природа степової природної зони	6	-	4	2	-	РМГ/ 4 бали
<i>Тема 17.</i> Гірські ландшафтні структури: Українські Карпати і Кримські гори	7	-	2	4	1	РМГ/ 4 бали

Самостійна робота					IPC	10
<i>МКР №2</i>						15
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	38	6	14	14	4	45
Всього годин / Балів	120	32	36	44	8	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Для успішного вивчення курсу «Фізична географія України» здобувачам необхідно оволодіти географічною номенклатурою, яка включає в себе назви елементів берегової лінії, орографічні, гідрографічні елементи, родовища корисних копалин.

Виконання поставлених завдань дасть змогу здобувачам краще усвідомити лекційний матеріал, сформувані цілісне уявлення про взаємопроникнення і взаємодію природних компонентів природно-територіальних й природно-аквальних комплексів України.

Опрацювання номенклатури з курсу Фізична географія України ставить на меті розвинути навички вільного орієнтування на загально-географічній карті просторового розташування основних орографічних, гідрографічних елементів та елементів берегової лінії території України.

В пошуках номенклатури студенти можуть користуватися різними картами атласів України.

Завдання

1. На контурну карту України нанесіть межі таксономічних одиниць фізико-географічного районування. Підпишіть їх цифрами. Потім нанесіть річки, родовища корисних копалин, елементи берегової лінії природних областей України.

2. Здобудьте навички вільного орієнтування на загальногеографічній карті та вміння показувати на ній основні географічні об’єкти.

Методи та форми навчання

Словесні методи: лекція, пояснення, розповідь, бесіда: відбувається з використанням традиційних засобів навчання у поєднанні з засобами ІКТ.

Наочні методи: мультимедійні презентації.

Практичні методи: розв’язування задач з професійно-орієнтованим змістом.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації: дискусії і диспути, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.

Методи контролю: індивідуальне та фронтальне опитування, дискусія, модульний контроль за допомогою тестування, залік.

Методи самоконтролю: самостійний пошук помилок, уміння самостійно критично оцінювати свої знання, визначати пріоритетні напрямки власного навчального процесу, самоаналіз.

Форми роботи: індивідуальна, групова, фронтальна.

Форми організації навчання: лекційні заняття, практичні заняття, самостійна робота студентів, контрольні заходи.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;
- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи;
- виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань;
- брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, підсумковий та контроль самостійної роботи).

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- виконувати усі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- списування під час контрольних заходів (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Складання модулів відбувається лише раз, відповідно до

встановленого терміну, оскільки є можливість отримати бали на іспиті. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право на консультаціях, а також з використанням ресурсів електронного курсу на платформі Moodle, відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика виставлення балів

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК Фізична географія України здійснюється на основі результатів поточного контролю (ПК) і підсумкового контролю знань (іспиту).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття, а також засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом.

При контролі виконання завдань для самостійного опрацювання оцінці підлягає перевірка результатів виконання роботи з контурною картою та задача номенклатури.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування певного модулю. Модульний контроль проводиться у формі тестів під час проведення контрольних робіт.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою ECTS. На оцінку завдань модуля I відводиться 60 балів, модуля II – 10 балів, модуля III – 30 балів.

Оцінювання практичних робіт здійснюється за 4-тибальною шкалою (1 бал – достатньо, 2 – задовільно, 3 – добре, 4 – відмінно).

Оцінка за виконання самостійної роботи (10 балів) – оцінка рівня знань, здобутих студентом при опрацюванні номенклатури, складання каталогу родовищ корисних копалин, гідрографічних об'єктів і нанесення їх на контурну карту та їх задача.

Підсумковий контроль (модульна контрольна робота) проводиться письмово. Модульний зріз передбачає розв'язання 15 тестових завдань, які складаються на основі лекційного матеріалу та питань, які виносяться на самостійне опрацювання. Правильне розв'язання 1 тестового завдання оцінюється в *1 бал*. Максимальна кількість балів, яку ЗО може отримати за одну модульну контрольну роботу становить – *15 балів* (загалом 30 балів за дві модульні контрольні роботи).

Заохочувальні (додаткові) бали

За рішенням кафедри ЗО, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, конкурсах студентських наукових робіт, відвідуванні наукового гуртка можуть бути присуджені додаткові (бонусні)

бали, які зараховуються як результати поточного контролю, що відповідають темам змістового модуля з відповідної ОК:

- за відвідування наукового гуртка «Мікрокліматичні спостереження» (керівник – Нетробчук І. М.) – до 2 балів;
- написання тез та участь із доповіддю за тематикою ОК на студентській конференції – до 3 балів;
- написання статті в збірник наукових праць – до 7 балів;
- написання студентської наукової роботи – до 10 балів.

При цьому загальна кількість балів, що вноситься до відомості за поточну роботу, у випадку ОК, де передбачено екзамен, не може перевищувати, як правило, 70.

Неформальна освіта при викладанні освітнього компонента

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://is.gd/d7mD4F>)

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, онлайн-курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу ОК, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумкова семестрова оцінка з ОК виставляється без складання іспиту за результатами поточного і модульного контролю у випадку, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом, і набрав при цьому не менше як 75 балів. Така оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти. У випадку незадовільної поточної семестрової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає іспит. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Під час поточної роботи здобувач освіти має набрати не менше 35 балів (як допуск до складання іспиту). Для отримання допуску здобувач освіти має відпрацювати практичні роботи до дати іспиту під час основної сесії. У випадку, якщо здобувач освіти отримав менше, ніж 35 балів поточного оцінювання, він не може бути допущеним до екзамену і повинен бути відрахований за академічну неуспішність.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах (від 0 до 30) за результатами виконання екзаменаційних завдань. На іспит виноситься 2 усних питання та одне практичне – задача номенклатури, кожне з яких оцінюється у 10 балів. Загалом здобувач освіти на іспиті може отримати 30

балів, до яких додаються результати оцінювання за поточний контроль (70 балів).

У випадку непередбачуваних подій в країні (COVID-19, війна, тощо) навчання проходитиме on-line на дистанцій платформі Moodle <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=1268> У зв'язку з цим передбачено виконання МКР та складання іспиту письмово на цьому електронному ресурсі.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Об'єкт, предмет і методи досліджень фізичної географії
2. Географічне положення України
3. Дослідження природних умов і природних ресурсів
4. Орографія і гіпсометрія
5. Геологічна будова
6. Геоморфологічна будова. Геоморфологічне районування
7. Корисні копалини та їх класифікація
8. Кліматотвірні чинники. Радіаційні чинники клімату. Циркуляційні чинники клімату. Земна поверхня як кліматотвірний чинник
9. Температура повітря. Режим зволоження. Опади. Вітровий режим
10. Стихійні погодні явища. Сезонність погодних умов
11. Кліматичні ресурси. Кліматичне районування
12. Природа Чорного моря й Азовського моря
13. Особливості поверхневих вод України: Дніпра, Південного Бугу, Дністра, Прип'ять, Десни, Дунаю, Сіверського Донця
14. Озера і озера-лимани, водосховища, водойми-охолоджувачі, ставки, канали, болота
15. Підземні води. Гідрогеологічне районування. Мінеральні води
16. Гідрологічне районування
17. Грунтоутворюючі чинники
18. Ґрунти рівнинної частини. Ґрунти Українських Карпат і Кримських гір
19. Рослинний покрив. Ліси. Типи лісів: борові ліси, субори, рамені, бучини, діброви, груди, вільшняки, березняки
20. Степова рослинність. Луки. Болотна рослинність. Плавні.
21. Рослинні ресурси. Геоботанічне районування.
22. Тваринний світ фізико-географічних зон
23. Ресурси тваринного світу. Зоогеографічне районування
24. Чинники розвитку фізико-географічних процесів.
25. Несприятливі природні процеси України
26. Характеристика природних ландшафтів (мішанолісові, широколистянолісові, лісостепові, лучно-степові, степові, сухо степові)
27. Природа зони мішаних хвойно-широколистяних лісів.
28. Природа зони широколистяних лісів.
29. Природа лісостепової зони.
32. Природа північностепової підзони.

33. Природа середньостепової підзони
34. Природа південностепової (сухостепової) підзони
35. Природа Карпатської гірської ландшафтної країни
36. Природа Кримських гір.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

**Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів,
де формою контролю є іспит**

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
0–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА та ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Методичне забезпечення курсу

1. Фізична географія України : конспект лекцій / уклад.: І. М. Нетробчук. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 100 с.
2. Нетробчук І. М. Фізична географія України : мет. рек. до практ. робіт. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 36 с.
3. Нетробчук І. М. Фізична географія України : мет. рек. до сам. роб. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 32 с.

Основна

4. Корнус А. О. Фізична географія України (загальні закономірності природи) : навч. пос. Суми : Інститут стратегій інноваційного розвитку і трансферу знань, 2022. 128 с.

Додаткова

1. Боярин М., Бедункова О. Нетробчук І., Радзій В., Волошин В. Оцінка екологічної стійкості ландшафту басейну річки Прип'ять у межах Волинської області. *Scientific Horizons*, 2023, Vol. 26, No. 12, 99-111.
2. Комплексний атлас України /відп. ред. Л. М. Веклич. К. : Картографія, 2005.
3. Мальований М. С., Боярин М. В., Бедункова О. О., Нетробчук І. М., Волошин В. У. Вплив кліматичних змін на водний режим річок Волинської області. *Вісник НУВГП. Серія «Сільськогосподарські науки»*. Випуск 1 (101). 2023. С. 150 – 164.
4. Нетробчук І. М., Оласюк І. Ю. Оцінка антропогенного навантаження на долину річки Прип'ять у Волинській області. *Науковий огляд*. 2020. № 8 (71). С. 15-33.
5. Нетробчук І. М., Забокрицька М. Р., Хільчевський В. К. Волинське Полісся: межиріччя Західного Бугу та Случі – природні ресурси та їхнє використання. *Українське Полісся: проблеми та тренди сучасного розвитку*: мат. Всеукраїнської наук.-практ. конф., м. Ніжин, 1–2 бер. 2021 р. / Ніжинський держ. ун-т ім. Гоголя. Ніжин, 2021. С. 28-32.
6. Нетробчук І. М., Лівик М. Р. Вплив кліматичних змін на вирощування сільськогосподарських культур у Волинському Поліссі. *Українське Полісся: проблеми та тренди сучасного розвитку*: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Ніжин, 10-11 лютого 2022 р. / Ніжинський держ. ун-т ім. Гоголя. Ніжин, 2022. С. 106-110.
7. Нетробчук І. М., Октисюк А. М. Аналіз погоди на метеостанції Любешів Волинської області під час проходження навчальної практики з курсу «Метеорологія і кліматологія». *Наука, освіта, технології і суспільство: світові тенденції та регіональний аспект збірник тез доповідей міжнар. наук.-практ. конф. (Рівне, 11 січня 2023 р.)*. : у 3 ч. Рівне : ЦФЕНД, 2023. Ч.3. С.59–61.
8. Нетробчук І. М., Стельмах В. Ю., Карпюк З. К., Чижевська Л. Т., Мельник О. В., Полянський С. В., Качаровський Р. Є. Сучасний природний рекреаційний потенціал Колодяжненської ТГ Волинської області та шляхи його удосконалення. *Грааль науки*. 2023. № 25. С.578-588.
9. Нетробчук І. М. Природно-рекреаційні ресурси Волинського Полісся для організації екотуризму. *Туристичний бренд як чинник формування позитивного іміджу територіальних громад: (проводиться в рамках туристичного фестивалю «GoodoK_Fest»)* : зб. матеріалів II Всеукр. наук.- практ. конф. (м. Гайворон, 26-28 трав. 2023 р.). Умань: Візаві, 2023.С. 189-194.
10. Нетробчук І. М., Мельник О. В., Качаровський Р. Є. Вплив природного рекреаційного потенціалу на розвиток Маневицької територіальної громади Волинської області. *Географічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Одеса : Гельветика, 2023. Вип. 2 (2). С.58–68.

11. Нетробчук І., Боярин М., Жданюк Б. Вплив кліматичних змін на водний режим річки Стир у Волинській області. *Проблеми хімії та сталого розвитку*, 2, 2025. С. 84–94. <https://doi.org/10.32782/pcsd-2025-2-11>
12. Валентина Стельмах, Ірина Нетробчук. Особливості формування «острову тепла» над містом Нововолинськ та шляхи оптимізації мікрокліматичних змін. *Наукові записки ТНПУ імені Володимира Гнатюка*. Серія: географія. Тернопіль: СМП «Тайп». № 1 (випуск 54). 2023. С. 23-32. DOI: <https://doi.org/10.25128/2519-4577.23.1.3>
13. Червона книга України. Вони чекають на нашу допомогу : наук.-попул. вид. / упоряд. О. Ю. Шапаренко, С. О. Шапаренко. 4-е вид., допов. Харків: Торсінг, 2012. 480 с.
14. Nekos, A. N., Voiaryn, M. V., & Netrobchuk, I. M. Global climate change – are there regional implications? Paper presented at the *16th International Conference Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment*, Nov 2022, Volume 2022, p. 1-5. DOI: <https://doi.org/10.3997/2214-4609.2022580158>

Інформаційні ресурси

1. Матеріали з основних тем курсу фізичної географії України. URL : <http://geoswit.ucoz.ru/index/0-10/>
2. Пізнавальний сайт «Географія» – велика кількість корисної пізнавальної та наукової інформації з географії України. URL : http://geoknigi.com/book_view.php?id=783
3. Географічний портал «Географіка» – підручники, навчальні посібники, монографії з фізичної географії України. URL : http://geografica.net.ua/publ/galuzi_geografiji/fizichna_geografija_ukrajini/39
4. Електронний навчальний курс «Географія України» з картами «Україна та її регіони» (карти України та регіонів, коментарі, статистика та ілюстрації) [Електронний ресурс]. CD-диск для мережевого використання